

KITARSKO DRUŠTVO DOMŽALE IN ODKUPOVANJE KIT V OBDOBJU 1911-1913

Raziskovalna naloga s področja zgodovine

Avtorici: Teja Šabec in Tajda Klopčič, 8. raz., šol. l. 2011/2012

Mentorica: Vilma Vrtačnik Merčun

Povzetek:

Kitarsko društvo v Domžalah je bila zadruga, ki je bila ustanovljena v marcu 1908 in je delovala do marca 1926. Načelnik Kitarske zadruge je bil domžalski župnik Franc Bernik. Kitarska zadruga je svoje člane oskrbovala z materialom za pletenje kit (oblanci ali bast) po najnižjih cenah in njihove kite kar najbolje prodajala, večinoma v Nemčijo. V roke nama je prišla kitarska knjiga z zneski odkupljenih kit od 15. 3. 1911 do 6. 12. 1913. V raziskovalni nalogi sva želeli iz teh pustih števil izvedeti čim več. Seštevali sva zneske odkupljenih kit po dnevih, mesecih, letnih časih in letih ter jih primerjali med seboj, ugotavljali sva, katere dneve ni bilo odkupovanja

kit in koliko članov zadruga je prineslo napletene kite v odkup.

Kitarsko društvo je v obravnavanem obdobju svojim članom za kite izplačalo 30.256,48 kron v 678 delovnih dneh ali povprečno 44,63 kron na odkupovalni dan. Znesek vseh odkupov v tem obdobju je predstavljal 22,2 % zneska celega 18-letnega delovanja zadruga.

Ob nedeljah in ob praznikih kit niso odkupovali, poleti pa samo na določene dneve v tednu.

Najbolj intenzivno so člani Kitarskega društva Domžale pletli v decembru 1912, saj je bilo samo v tem mesecu 1124 odkupov, s katerimi so člani zaslužili 3.628,48 kron.

Če so kite v odkup prinašali na 14 dni, je tedaj pletlo 562 članov, kar se zdi, glede na Bernikove podatke, najbolj verjetno (v svoji knjigi omenja, da je imela zadruga konec leta 1922 667 članov).

Glavna sezona odkupovanja je bila v zimskih in pomladanskih mesecih. Poleti je pletlo kite zelo malo članov, npr. v juliju 1912 so v celem mesecu odkupili samo za 42,18 kron kit, ki jih je prineslo samo 28 članov. Če je član Kitarskega društva prinesel napletene kite v odkup dvakrat v mesecu, je v vseh zimskih in pomladanskih mesecih, razen v decembru 1911, zaslužil več kot 5 kron na mesec, kar bi danes pomenilo približno 50 evrov.

Največ so člani Kitarskega društva zaslužili v januarju in februarju 1911 (21,90 kron na mesec) in v marcu 1911 (17,50 kron), najmanj pa v decembru 1911 in sicer 3,96 kron. V »kitarskem decembru« 1912 so zaslužili povprečno 6,44 kron, v aprilu istega leta pa 10,28 kron.

Če so pridno pletli celo zimsko-pomladansko obdobje, potem so iz svojega zaslužka lahko kupili dvoje ali troje čevlje (38 K), ene kvalitetno violino (30 K) ali 150 kg pšenice (35,40 K) ali 200 kg rži (42,08 K) ali 200 kg koruze (37,80 K) ali eno suho kravo (44 K). Če so si želeli kupiti šivalni stroj (70 K), so morali pletiti kite in varčevati denar dve zimsko-pomladni sezoni, prav tako, če so želeli kupiti vola (86 K) ali lepo pitano kravo (od 74 K dalje).